

Asia: VN/25733/2021-OKM-334

Lausuntopyyntö valtioneuvoston selontekoluonnokseksi - Uutta suuntaa Suomen digitaaliseen kompassiin

Tavoite 1 - Suomi kehittyy demokraattisena ja sivistyneenä yhteiskuntana digitalisoituvassa maailmassa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Yhteiskunnan toimijoiden kyky omaksua ja soveltaa uusia ja kehittyviä teknologioita kestävästi ja tuottavasti on vahva.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Suomi on edelläkävijä digiosaamisessa ja teknologia-alan kehityksessä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Datan saatavuus ja laatu sekä datanhallinnan infrastruktuuri tukevat yritysten arvonluontia ja ratkaisujen skaalautuvuutta.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Tietoliikenneyhteydet ovat kattavat, turvalliset ja kestävät.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Palvelin- ja laskentainfrastruktuurit ovat energiatehokkaita ja vastaavat julkisten palveluiden, yritysten ja tutkimuksen tarpeita.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Digitalisaatio ja dataperustainen arvonluonti etenee yrityksissä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Yritysten tuottavuus ja kilpailukyky paranee uusien teknologioiden onnistuneen käyttöönoton myötä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Digitaaliset julkiset palvelut toimivat yhteentoimivina palvelukokonaisuuksina mahdollistaen sujuvan asioinnin ja korkean tuottavuuden.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Julkinen hallinto hallitsee yhteiskunnan keskeisten toimintojen datan, teknologian ja infrastruktuurit turvallisesti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti varmistaen yhteiskunnan toimivuuden kaikissa tilanteissa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Julkinen hallinto toimii tuottavasti tekoälyä sekä uusia digiteknologioita hyödyntäen.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Poikkihallinnollinen johtaminen ja yhteistyö

Ovatko siinä esitetyt digitalissaation johtamisen ja yhteistyön periaatteet perusteltuja osia osana Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Digikompassin tavoitteiden ja avaintulosten kokonaisuus

Puuttuuko digikompassin tavoitteista ja avaintuloksista yleisesti jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

-

Tuloksellisuuden seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

Mitä mittareita tunnistatte tavoitteiden ja avaintulosten etenemisen mittaamiseen?

-

Miten digikompassin vaikuttavuutta tulisi Suomen tasolla mitata?

-

Toimintaympäristön kuvaus

Geopoliittinen ja taloudellinen toimintaympäristö

-

Turvallisuus ja resilienssi

-

Kriittiset teknologiat ja innovaatiot

-

Hyvinvointi ja yhteiskunnalliset muutokset

-

Digitalisaation ja datatalouden sääntely

-

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

-

Uudet teemat

Tekoäly

-

Turvallisuus

-

Hyvinvointi

-

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

-

Digikompassin kokonaisuus

Miten arvioisit digikompassia kokonaisuutena?

-

Muut kommentit

Mikäli kommentti ei sovellu lomakkeen muihin asiakohtiin, voit jättää sen tähän.

Tieteentekijät kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Suomen digitaalisessa kompassissa ja sen päivitysprosessissa on tunnistettu oikeita ilmiöitä ja haasteita. Kompassissa on ansiokkaasti esitetty oikeansuuntaisia tavoitteita ja toimenpiteitä. Kompassissa on kuitenkin hyvin vähän konkreettisia toimia tai esityksiä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tieteentekijöissä katsomme, että digitaalinen kompassi ja sen tavoitteet kytkeytyvät monin tavoin yhteen Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2040 sekä Suomen TKI-politiikan ja T&K panostusten kanssa. Näin ollen kannustamme, että tutustutte Tieteentekijöiden omaan ehdotukseen Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visioksi 2040, sekä kommentteihimme OKM:n luonnokseen visiosta. Nämä ovat luettavissa:

- Tieteentekijöiden visio: <https://tieteentekijat.fi/assets/uploads/2026/02/Korkeakoulutuksen-ja-tutkimuksen-visio-2040-2.pdf>
- Kommenttimme OKM:n visioon: <https://tieteentekijat.fi/assets/uploads/2026/04/Sivistyksesta-suunta-Suomelle-Korkeakoulutuksen-ja-tutkimuksen-visio-vuoteen-2040-.pdf>

Digitaalisen kompassin teemojen osalta huomioimme erityisesti seuraavat asiat:

- Suomen on panostettava osaamiseen ja huolehdittava koko koulutusketjusta varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen. Läpi koulutusketjun on varmistettava, että kullakin koulutusasteella koulutus on laadukasta ja se takaa riittävät valmiudet siirtyä ylemmälle koulutusasteelle.
- Korkeakoulutuksen rahoituksesta on laadittava pitkäjänteinen, parlamentaarinen suunta ja näkymä, joka takaa korkeakoulujen toimintaedellytykset ja kehittämisen ennakoitavasti ja vakaasti.
- Opetuksen ja tutkimuksen välinen yhteys on varmistettava ja koulutuksen on kaikilla asteilla tuettava sivistystä sekä yksilön kykyä oppia, omaksua ja arvioida kriittisesti erilaista tietoa.
- Suomen on jatkossakin panostettava rohkeasti T&K toimintaan. Tutkimuksen perusrahoituksella on varmistettava riippumaton ja laaja-alainen tutkimustoiminta etenkin suoraa kaupallista hyötyä tavoittelemattomassa perustutkimuksessa.
- Digitalisaatiota ja esim. tekoälyä on kehitettävä inhimillinen ja yhteiskunnallinen näkökulma huomioiden. On keskeistä, että tutkimustoiminnassa ja tutkimukseen perustuvassa opetuksessa huomioidaan myös yhteiskunnalliset ja humanistiset tieteet, niiden toimintaedellytykset sekä näkökulmat mm. teknologiseen kehitykseen.
- Erityiset T&K lisäsatsaukset on kohdennettava koko TKI-ketjulle perustutkimuksesta innovaatioihin. T&K panostuksia tulee kohdentaa myös suoraan korkeakouluille ja toimintaan, jossa yhdistyy opetus ja tutkimus. Näin T&K panostuksilla voidaan vahvistaa Suomen osaamistasoa ja T&K toimien vaikuttavuutta koko yhteiskunnan hyödyksi.
- T&K panostukset on säilytettävä 2030 jälkeen vähintään 4 % BKT:sta tasolla ja samaa tavoitetasoa tulee edistää myös koko EU:n tasolla.
- Yksilöiden mahdollisuudet jatkuvaan oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen työuran ja elämän eri vaiheissa on turvattava. Tarvitsemme uudenlaisen aikuiskoulutustuen mallin ja rahoituksen.

- Kansainvälisten osaajien houkuttelussa on erityisen tärkeitä kehittää Suomen pitovoimaa. Ratkaisevassa asemassa on yhteiskunnan vastaanottavuus ml. kannustava maahanmuuttopolitiikka, sekä houkuttelevat uranäkymät. Yhteiskunnan eri toimijoiden ja sektoreiden (julkinen sektori palveluineen, oppilaitokset ja työelämä) on yhdessä kehitettävä toimia, joilla Suomen pitovoimaa voidaan vahvistaa nykyisestä.

Lisätietoja:

Nina Hahtela, toiminnanjohtaja

Miia Ijäs-Idrobo, erityisasiantuntija

Ijäs-Idrobo Miia
Tieteentekijöiden liitto